

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nov.) izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Politično društvo „Edinost“.

Vabilo

na

javni shod

kateraga priredi

politično društvo „Edinost“

v Sv. Križu v prostorih Ivana Košute št. 6

v nedeljo dne 29. marca t. l.

DNEVNI RED:

Razgovor o prihodnjih občinskih volitvah.

Začetek ob 5. uri popoldne.

Na obilo udeležbo vabi

Odbor.

Iz proračunske razprave v zbornici poslancev na Dunaju.

Govor državnega poslanca Spinčića v seji zbornice poslancev dne 11. marca 1903.

(Dalje.)

Kako se deli podpora bednim!

Vzlie temu žnaši, glasom »Triester Zeitung«, ves kredit za lajšanje bede na vsem Primorskem 175.000 kron. — Očel je določenih 120.000 K za okraj Gradiška (Poslanec Verzegnassi: V 22 občinah jatoča pobila vsi pridelniki) — ali pustimo da izgovorim — in 55.000 K za vsi drugo Primorje, za vsi Istro!

Jaz privoščem to prebivalcem okraja Gradiška; naj se jim da, če je potrebno, tudi več, toda vzeti bi bili morali ozir tudi na veliko belo izlasi v sodeem okraju Podgrad in na kvarcarskih otokih in naj bi ne bili določili samo 55.000 K za vsa Istro, znesek, ki ne zadostja niti za par občin ali za en sodni okraj.

Tu se vidi jasno, gospođa moja, tisto dobrohotnost in tisto skrb vlade za hrvaško in slovensko ljudstvo.

Izgled iz prakse pravosodstva.

Preidimo do drugih dejstev, zato, da njegova ekselence — da si mu morajo biti ista že davno znano iz tozadavnih interpelacij — zadobi še več opornih točk — preidimo k ministarstvu za pravosodje, kate-

remu vodja je tudi njegova ekselence. Tu omenjam najprej interpelacijo od 25. novembra 1901., ki pripoveduje o slučaju, kako je bil neki Urbančič iz Bazovice v okolici tržaški vsled naloga sodnih oblasti po orožnikih priveden pred sodišče, ker ni hotel vsprejeti nekega italijanskega povabila (Mej-klici). Do danes še ni nobenega odgovora na to.

Tu je neka druga interpelacija od 26. marca 1901., v kateri je govor o imenovanju sodnih uradnikov v Primorju in se izvaja dalje, da se na sodiščih v Istri, izlasi v kazenskem postopanju in na zapuščinskih razpravah, tudi s hrvaškim prebivalstvom le italijanski uraduje.

Dalje se omenja v interpelaciji, da se na c. kr. okrožnem sodišču v Rovinju glavne razprave v kazenskem postopanju tudi za hrvaške stranke vrše le v italijanskem jeziku, in sicer s pomočjo tolmačev. Ta tolmač, gospođa moja, je pa navaden sluga, ki je le v toliko več hrvaškemu jeziku, kolikor se mu je priučil v svoji domači hiši. (Čujte! Čujte!)

Neka druga interpelacija je od 26. marca 1901. in v tej je govor o uradnih pečatih c. kr. notarjev; v istej se izvaja, da od 20 notarjev imata le dva napise na svojih pečatih po zahtevi § 13. notarijatskega reda; v drugi v tem pogledu ne odgovarjajo notarijatskemu redu.

Dalje je govor v interpelaciji tudi o postopanju raznih okrajnih in okrožnega sodišča v Rovinju.

Neka druga interpelacija je datirana od 23. aprila 1902.; v istej se izvaja med drugim nastopno (čita):

»Dne 21. aprila t. l. se je vršila pred c. kr. deželnim sodiščem v Trstu kakor kazenskim sodiščem neka porotna razprava.

Zastopnik privatnega tožitelja, dr. Stanič, je začel svoj govor v slovenskem jeziku, a je izjavil ob enem, da je pripravljen govoriti tudi v drugem v deželi navadnem jeziku, ako bi porotniki ne umeli slovenskega jezika.

Na to je pripomnil predsednik razprave, deželacodni svetnik dr. Pederzoli, da je zastopniku privatnega tožitelja pač dovoljeno, da govori slovenski, hrvaški in eventuelno tudi nemški, ali to le tedaj, ako se pritegne sodiščni tolmač, ker razpravni jezik na deželnem sodišču v Trstu da je izključno italijanski. (Čujte! Čujte!)

Gospođa moja! To se je zgodilo na deželnem sodišču, ki leži v okrožju, v katerem je večna prebivalstva slovenske — slovenske ali hrvaške narodnosti.

Nadalje smo jaz in moji tovariši dne 24. oktobra 1902. uležili interpelacijo gledé

postopanja na porotnem sodišču v Trstu. To je bil slučaj Škrk. Pozneje je bil ta slučaj ugodno rešen, to je, odredjena je bila nova razprava in naložena sodišču v Gorici; kako pa je poskrbljeno za bodočnost, to nam ni znano.

Neka druga interpelacija je od 7. novembra 1902.; v tej so pritožbe radi postopanja raznih sodnih oblasti na različnih razpravah, sosebno v Trstu, katero postopanje nikakor ne kaže na nevtralnost in jednako dobrohotnost vlade.

V seji zbornice poslancev od 27. februarja smo jaz, dr. Ferri in tovariši uležili interpelacijo, glasom katere se od okrajnega sodišča Volosko, v katerem bivajo skoro izključno Hrvatje, izdajajo Hrvatom italijanske kazenske razsodbe.

(Pride še.)

Javni shod

političnega društva „Edinost“ na Prosek dne 22. marca 1903.

(Dalje.)

G. dr. Gregorin je zaključil:

Največo krivico pa bi hoteli s to volilno reformo storiti naši okolici. Število mandatov bi hoteli povišati od 54 na 63, a od teh odkazati okolici le 7. Mi smo dokazali na podlagi številk, da okolici gre večje zastopstvo, oni pa so menili, da eden več zadostja popolnoma. Specijalno jaz sem dokazal s številkami. Vsa mestna občina tržaška šteje okolo 180.000 duš. Od teh pa spada na okolico okolo 45.000 prebivalcev. Torej tvori okolica 4. del vse mestne občine. Po številnem razmerju bi pripadala torej okolici vsaj 16 poslancev. Oni jih hočejo pa dati le 7. In kako hočejo to prirediti! Štirje okrajni spodnje okolice naj bi volili, kakor do sedaj, vsak po enega zastopnika, zgoraj dva okraja pa hočejo skupiti v enega, ki bi volil enega zastopnika. Tako bi jih bilo 5 zastopnikov. Ostala dva bi volili skupno po izgledu 5 kurije; enega bi volil zgoraj, enega spodaj okolice. Spodnja okolica bi po takem imela enega zastopnika več: 4 iz posamičnih okrajev in enega skupno izvoljenega, v zgoraj okolici pa bi ostalo pri starem. Ta bi imela slej ko prej le dva zastopnika.

Vsa predlagana volilna reforma je torej taka, da bi bili mi Slovenci še bolj tlačeni, nego smo sedaj. No, jaz se naadam za trdno, da tudi ta načrt ne zadobi najvišje sankcije. Pa saj gospodje iz večne tudi vedo to; njim je le do tega, da mečejo mestnemu prebivalstvu pesek v oči — da bi se ohranila stara krivica. Slovenski zastopniki pa so v

tem vprašanju dosegli vsaj to, da so opozorili vlado, da je ista na jasnem. Kajti ako mogoče je, da bi bila vlada tudi v tem ustregla večini, ako ne bi bili glasno govorili naši slov. zastopniki. Sedaj nima vlada nikakega izgleda.

Pa tudi naš stavbinski red je nujno potreben reforme. Ali tega so hoteli reformirati tako, da bi mogli z njim še bolj šikanirati prebivalstvo. Slovenski zastopniki so se upirali in so dosegli vsaj nekatere spremembe. Sosebno glede glob za prestopke proti stavbinskemu redu. Vzlie temu so si gospoda v mestnem svetu pridržali še toliko pravice za — zatiranje, da tudi ta reforme more zadobiti sankcije. Kaj takega vlada ne sme trpeti.

Nadaljno važno vprašanje za našo okolico so poljski čuvaji. Naši zastopniki so se potezali za rešitev tega vprašanja, ali stvar se noče ganiti z mesta. Vlada pravi, da ne mora nič storiti, magistrat pa noče nič storiti!

Živo reže v meso našega ljudstva za postavljanje domačih delavcev. Volja večine mestnega sveta je taka, da prihaja semkaj ptuji element. Proti tej volji smo mi onemogli, dokler vlada energično ne poseže vmes.

Slednjič sem se zanimal za razna lokalna vprašanja tega okraja (katera je govornik našteval). S kakim vspehom, veste vi sami. Ako ni bilo zaželenih vspehov, nisem kriv jaz: krive so razmere, krivo je — sovraštvo proti nam. Navstaja torej vprašanje, ali bi ne bilo bolje, ako bi naša okolica volila Italijane za svoje zastopnike. No, po svoji vesti morem reči, da bi prišli potem z dežja pod kap! O tem bi vedeli kaj povedati tisti okoličanski okraj, ki so že kedaj volili italijanske zastopnike. Kajti Italijani ne kandidirajo po naši okolici z namenom, da bi istej pomagali, ampak nji je le do tega, da bi se svojo izvolitvijo v okolici afermirali italijanski značajiste. Le tedaj, ako bi okoličani postali Italijani, bi jim gospoda kaj pomagali. In še tedaj ne dosti, ker oni so aristokratska stranka. Koliko sreča imajo oni za nižje sloje, to vidimo najlepše v Italiji sami. Nikjer niso nižji sloji naroda tako zatirani kakor ravno v Italiji. Nič bi ne bili torej naši okoličani na boljsem, ako bi volili Italijane. V slovenskih zastopnikih pa imajo vsaj vestne dobrohotne svetovalce, ki imajo v srecljubezen do njih.

Okoličani naj torej tudi sedaj volijo zastopnike, ki jih bodo vsaj opozarjali na po-

vedno vpraševala po notranjosti svoji, da li kedaj in kako pride znameniti čas — no, ker ni nikoli zahajala v svet in je prihajala v dotiko le s starimi prijatelji svojega očeta — je bila ta stran njene duše kakor gozd v prvi pomladi, ko je vse v popju, a se še ni razvilo v parje. Zato je tudi sedaj svoje čustvovanje smatrala le za hvaležnost. In kakor je bila pobožna in goreče željna, da bi bila dobra, se je z vsem zanosom svoje vzletne duše udajala temu čustvu. In spoznavanje te hvaležnosti je delovalo v nje srečo, da jej je bilo ugodno, žarko in skoraj razkošno — ravno tako, kakor v prvih trenotkih njenega sprehoda po vrtu. In dolgo je še ostala in bila bi se morda še sprehajala, da je ni začela klieti deklica v dvoru. Vera se je vzdramila in pohitela v hišo. Kar težko jej je bilo, kako da je mogla tako dolgo zapustiti svoje domače dolžnosti, katere je vršila z ljubeznijo in radostjo. Bila je v njej neka potreba, da dela in da se dela koristno — skoro da se žrtvuje. Zato ni nikdar tožila, ker tako mlada mora svoja mlada leta preživljati vedno na delu, daleč od zabav, vedno priklenjena na dolžnosti, ki so v gospodarstvu Albaničevem dosegli takov obseg, da bi

njihovo breme težko obdutila tudi žena polna izkustva. Z dvanajstimi leti je izgubila mater, kateri je že kakor mlado dekletce znala biti krivica. Še za življenja Blanšinega je bilo tako. Blanša ni marala za delo v hiši, a tudi je ni silila na to. Vera pa je imela tudi za pestunjo domačo kmetico, ženo strogo in vedno tiho, kateri ni bilo nikdar zadosti opravila. Vera jo je ljubila kakor rojstno mater, in da si je pridobivala njene zadovoljstvo, si je detu prizadevala, da jej je pomagala na opravilu. A kmetica, polna naravnega, zdravega razuma, je kmalo opazila to otroško prizadevanje in je gojila — gojila to veselje do dela. Stariši niso ovirali tega. Premoženjsko stanje za Verinih otroških let je bilo že tako, da ni bilo nevarnosti, da bi stariši razbrzdali tuli to dete, kakor so razbrzdali prve otroke. Tako se je Vera že v otroških letih krasno razvila in ob vsej svoji živi trmoglavi npravi je dete zgodaj, jako zgodaj občutilo potrebo, da je dobro in da stori to, kar se mu ukazuje, da mora storiti. Zato se je, ko je po materini smrti, v pravem pomenu besede, gospodarstvo palo na njena ledja, deklica kmalo razumela in skoro da je bilo od tedaj več reda v hiši, nego za

življenja gospe. Naravno, da dete ni moglo imeti Bog ve kake švrste volje ali enerzije. No — znala je prositi, in vsakemu je bila dobra in vsakdo jo je ljubil, pak jej je vsakdo rad storil to, kar je zahtevala od njega; seveda, je bilo tudi neprimlik, ali mehka jej nprav ni dopuščala, da bi se jezila — in resno življenje jo je napravilo potrpečljivo. Očeta je ljubila strastno. Skoro da niti videla ni njegovih pogreškov in imela je do njega skrajno usmiljenje. Mnoge in težke neprilike, ki jih je nudilo življenje vsaki dan, prenašala je ona radostno, po izgledu krščanskih mučnikov; saj je bilo za njenega dragega, bednega očeta, za katerega da mora pretrpeti vse. In ko je prihajala včasih v družbo drugih deklic in je slušala pripovedi o njihovih zabavah, o gledališču, o plesih — zaželelo je tudi njeno srce, da bi vsaj malce pogledala v te čarobne strani, ali — tedaj se je spomnila, da za njo to ni mogoče, in sicer radi očeta in bednega stanja, pak se je nasmešnila v sebi nekako vznemeno in blaženo, ker jej je dano, da se radi očeta more odrekati vsega tega.

(Pride še.)

PODLISTEK.

65

Na rojstni zemlji.

Spisal Ksaver-Sándor-Gjalski; prevel M. C.

XXII.

In sedaj jo je zbagal sličan občutek in ona se ga je prestrašila. Vsa ta njena vznemirjenost bila je povsem nedoločena — bilo je valovanje duše, kateremu ni vedela vzroka. Ona je mislila, da je taka le vsled prijetno preživljanja večera in od zadovoljstva, ker je Lev obljubil očetu pomoč. In ob tej misli zalil jej je dušo silen val hvaležnosti do Leva. Slavila ga je navdušeno in glasno, govoreča sama sebi — nadevala mu je imena, eno lepše od drugega. Ni jej prišlo na kraj misli, da bi to slavljenje spravljalo v zvezo s katerimkoli drugim čustvom nego s hvaležnostjo. Bila je tako skromna, pa tudi toliko prevladovana od vsakdanje skrbi in borbe proti neugodnemu premoženjskemu stanju, da skoro ni dospela do tega, da bi razmišljala o življenju svojem in o ljubezni do možkih. Ser so se tudi v njej vzbujali nagoni sreče v tej smeri — tudi ona se je včasih rado-

trebe in nevarnosti. Mi hočemo pripraviti ljudstvo za boljše čase, ki morajo priti. Če se pa ne bomo držali trdno, propademo — za vedno; če se pa bomo znali držati, mora prodreti naša pravična stvar in mi pridemo do svojih pravic. In tudi naša vlada menda ne bo vedno slepa. Ali če nam bi bili usojeno, da pademo, padimo vsaj častno, padimo — z orožjem v roki!

Ta 6. okraj je bil vsikdar trden kakor naravna skala, ki ga obdaja. Uverjen sem, da se tudi na predstojeci volitvi pokaže skalnato značje.

Se svoje strani pa se vam iskreno zahvaljujem na izkazanem mi zaupanju. Ne odstopam zato, ker nočem več delovati, ampak zato, ker imam ogromno drugega narodnega posla in bi torej ne mogel vršiti svoje dolžnosti kakor bi želel in kakor imate vi pravico zahtevati. Moral bi torej zanemarjati dolžnost zastopnika. Tega nočem in ne smem. Sedaj je na vas, da si izvolite moža, ki bo užival vaše polno zaupanje in ki bo vestno in častno zastopal ta šesti okraj.

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 26. marca 1903.

O položaju. V ospredju vsega zanimanja je sedaj manifest mladočške stranke do naroda. Ne brez razloga. Nemei morejo sovražiti narod češki, Nemei morejo zasmeševati narod češki, Nemei se morejo boriti z rokami, nogami in z zobmi v to, da ovirajo ta narod v njega razvoju in da mu otežujejo borbo za svoje pravo — vse to morejo tem boljše, ker jim je država in vladna oblast do brohotno v pomoč, ali enega ne morejo Nemei: ne morejo izbrisati pomena, ki ga ima ta narod za državo in ne morejo zlomiti energije, ki jo ta narod razvija in veka v uveljavljanju svojega pomena. Naj bo že oficijelno zastopstvo naroda te sli one barve, njega ukrepi zahtevajo pozornosti od strani vse javnosti, ne manj od strani sovražnika nego od strani prijatelja! Umevno je torej, zakaj da se vsaka sprememba v češki politiki smatra kakor velik dogodek v političnem življenju. Manifest mladočške stranke, v katerem neznana ista, da je pripravljena plavati tudi proti reki vsakdanjega razpoloženja med narodom, da je pripravljena žrtvovati tudi svojo popularnost, ako bo videla, da s tem povspeši koristi naroda — tudi ta manifest, ki naznanja odstop od obstrukcije, od parlamentarne gverilje, in prehod v redno vojevanje, v redno opozicijo, je takov velik dogodek. — Seveda so sodebe o tej evoluciji v mladočški politiki različne, kakor je že različno strankarsko stališče onih, ki pišejo. Eni pravijo, da so Mladočehi šele sedaj postali resna stranka in pozivljajo Nemece, naj tej spremembi v češki politiki primerno spremene tudi svojo politiko. Drugi — izlasti nemško liberalni listi — menijo, da so Mladočehi s svojim manifestom le izdali svojo slabo stran ter priznali polom svoje politike ter govore (nemško liberalni listi namreč) Nemeem, naj ne računajo z Mladočehi več kakor resno stranko. V tem zmislu tendenecijna je tudi brzkone vest v nemško-liberalnih listih, da mislijo Mladočehi sklicati shod zaupnikov ter predložiti jim, naj bi Mladočehi odložili 50 mandatov, da bi tako dali narodu priliko, naj se sam odloči: ali za zmerno ali za radikalno politiko!

Mi Jugoslovani, v svojem bednem stanju, moramo le želeči — da ne pride naš osrednji parlament do poloma, da ne zgubimo parlamentarne tribine, kjer moremo vsaj svobodno izražati svoje tožbe. V tem zmislu pozdravljamo evolucijo v mladočški politiki, toda le s pridržkom, da se zajezi nevarnost parlamentu tudi od drugih strani. Če ima izginiti obstrukcija, naj zgine sploh in vsaka. Sicer pa nam mora nam Jugoslovanom ostati načelo: s obojevniki Čehov vsikdar!

Čim večja je njihova moč v parlamentu, tem više so šanse tudi za nas, da se ohranimo! Je tudi slovenskih krogov, ki oporekajo temu. Ali če si pokličemo v zavest, če si predstavimo v duhu, kako bi bilo razmerje našega slovenskega zastopstva nasproti Nemeem, kadar bi Čehov ne bilo, potem nam je še le v vsej jasnosti pred očmi, kaj nam je narod češki že s tem, da — je!!

Italija in Avstro-Ogrska. Jasneje in jasneje postaja, kake so podlage sedanjemu »pristranemu« razmerju med Italijo in Avstro-Ogrsko. Naša monarhija poklada največje žrtve v to, da ljubi sosedje v kraljestvu puščajo travo rasti nad — propadom. Re-

eimo kar naravnost! Resnica je, kateri ne more veljavno oporekati nikdo, da je sovraštvo med obema državama tradicionalno, zgodovinsko; v — krvi je tu in tam, ker izvira iz navskrižja najvišjih obojestranskih državnih interesov. To navskrižje je bilo, je in bo! Bo tako dolgo, dokler bo trajalo stanje, iz katerega izvira to navskrižje, ali, da goverimo naravnost: dokler bo monarhija imela v svojem obsežju pokrajino, po katerih se oglašajo aspiracija neoficijelne in oficijelne Italije! To navskrižje je tisti propad, radi katerega avstrijska diplomacija poklada največje žrtve na državnih interesih. A ne morda v to, da bi se propad zasul in zamsilil, ampak le v to, da bi ga ljudje — ne videli! V to, da bi Italijani privolili, da se ta propad zasuje, da izgine, morala bi naša monarhija položiti zadnjo, skrajno žrtev, morala bi žrtvovati svojo integriteto, morala bi abdicirati ob Adriji! A tega ne more, ker bi s tem abdicirala tudi kakor vevlvaat in ker bi se s tem odrekla za vse čase tudi tekmovalstvu v svetovni trgovini, kar pa ne bi konecem vseh koncev pomenjalo nič drugega nego: Avstrija je žrtvovala svojo trgovino, svojo industrijo, svoje — gospodarsko blagostanje!

Te cene ne more plačati monarhija, ali mi vsaj si domišljamo, da monarhija nima državnika, ki bi hotel izvršiti na njej takov zločin! Ker že to ne gre, pa zahtevajo Italijani in dovoljujejo avstrijski državniki največje žrtve v to, da bi nad prepadom trava rastle.

Enunciacije v italijanskih listih ne dopuščajo notnega dvoma v tem pogledu. In ne morda to v kakih obšurnih listih, ampak so to avtoritativna glasila — glasila ministrov, bodi že sedanjih ali bivših, kateri slednji pa morejo jutri biti zopet na oblasti. Sleherni politiški otrok more umeti, da je avstrijska diplomacija morala prevzeti velike obveze na škodo Slovanov v primorskih pokrajinah v to svrhu, da se gospoda v sosednjem kraljestvu odpovedo — ne morda aspiracijam do naših pokrajin (Bog ne daj!), ampak le hrupnim in željivim demonstracijam. Propad ostaja, samo trava naj rase čez-nj, da ga ne bo videlo vsako oko. Ta in noben drug zmišl ima poziv v »Giornale d'Italia«, naj Italijani ne otežujejo sporazumljenja z Avstrijo!

Gospoda so začeli torej načevati krinko lojalnosti nasproti Avstriji. In iz izvajanj v ravnokar navedenem italijanskem listu more čuti sleherni uho akord italijanskega zadovoljstva z našo vladno! To je skrajno vznemirljiv znak — znak, da je za ekzistenco nas primorskih Slovanov nevarnost akutna. Avstrijska diplomacija ne bi hotela žrtvovati naših pokrajin, pripravljena pa je žrtvovati slovenski živelj v teh pokrajinah! Sonninovo glasilo je bilo tako ljubezljivo, da nam je povedalo to kar naravnost — da je namreč avstrijska diplomacija pripravljena žrtvovati Hrvate in Slovence, ako jej ne bodo tega onemogočili Italijani sami se svojim vedenjem.

Tudi se stališča varnosti države bi mogli tu opozoriti, da ga ni nevarnejega, nego je to, ako je s tvojim vedenjem zadovoljen oni, ki ti je — sovražnik. In za državo ni bolj nevarnega stanja, nego je ono, ako so s postopanjem nje diplomacije zadovoljni oni, ki aspirirajo po nje teritorijih! Gospoda naj le gledajo, kaj delajo, mi pa bi si lahko prali roke, ako ne bi bila vmes naša koža. A avstrijski Slovani v obče naj se zavedo enkrat, da na tej naši koži so interesi rani tudi oni, da je s pozicijo, ki jo branimo mi, spojen njihov neprecenljiv interes.

Pozivljamo jih torej, rotimo jih, zaklinjamo jih, naj obrnejo vso pozornost sedanjim pojavom v Italiji in naj nemudoma upotebijo vsa parlamentarna sredstva, da prisilijo vlado, naj govori, jasno in brez ovinkov! Kar je povedal »Giornale d'Italia«, to je gorostasno in usodno. Naši poslanci se ne smejo dati odpraviti s kako sladko a prazno Koerberjevo frazo, oni se ne smejo dati omaniti po pozici kake ekscelence, ki izraža indigacijo radi trditve, da obstoji tajni dogovor. Vlada naša mora decidirano, odločno, z dejstvi dokazati, da to, kar govore laška glasila, laški ministri, laški drž. podtajniki, ni resnica! In če ni res, mora se vlada odločiti za odločen protest

proti nelojalnemu vedenju italijanske diplomacije. Izlasti pa so za naše jugoslovanske poslance prišli časi, ki jim nalagajo veliko dolžnost. Tu gre za našo ekzistenco. Gorje njim, ako se ne pokažejo na višini te naloge! Težko bodo odgovarjali pred Bogom, narodom in — svojo vestjo. Izjave v italijanskih listih involvirajo grozno zločino na račun avstrijske vlade. Tu se mora nehati vsaka obzirnost. A če naši poslanci še ne bodo hoteli umeti, kaka jim je dolžnost proti taki vladi, postanejo tudi oni nje — sokrivi.

Iz ogerske zbornice. V zadnji seji ogerske poslanske zbornice, katere se je vršila v torek, zahteval je posl. Egry, naj se uvede disciplinarna preiskava proti načelniku budimpeštanske policije, Rudnayu, ker da je o zadnjih izgredih zlorabil svojo oblast.

Košutovec Reich je trdil, da je dobil udarec od redarja, čeravno je šel mirno po svoji cesti. Zahteval je, naj se vseučiliščni-kom da zadoščenje za prizadeta žaljenja.

Košutovec Molnar pa je izjavil, da zbornica ne bo mogla mirno nadaljevati svojega delovanja, dokler se ne odstrani načelnik policije, Rudnay.

Ko je govoril še posl. Hollo (pristaš Ugronove frakcije), bila je razprava zaključena.

Člen katoliške ljudske stranke Kaas je ministerskega predednika Szella interpeliral, kaj misli storiti proti protiverski in protidržavni agitaciji, ki se je vršila na zadnjem socijalističnem shodu v Budimpešti? Kaas je v svoji interpelaciji pripovedoval o nekem časnikarju, kateremu je vlada ponudila mesto v časniškem uradu ministerstva za notranje stvari, ker je dotični časnikar pretil, da razkrije, kako je neki poslanec posredoval za podelitev redov. Ker pa takrat ni bilo v časniškem uradu nobenega mesta na razpolago, ponudilo se je dotičniku, naj stopi v službo policije, kjer bo dobival 150 gold. mesečne plače za politične informacije.

Ko je pa časnikar odklonil to službo, pokazal mu je načelnik policije dve pobet-nici: jedno od nekega poslanca neodvisne stranke, drugo pa od socijalističnega poslanca Bokanyi ja, ki sta oba v službi policije.

Ministerski predsednik Szell je odgovarjal, da mu o vsem tem ni ničesar znano.

V torek zvečer so socijalisti dali po Budimpešti nabiti lepake, na katerih protestirajo proti trditvi posl. Kaasa, da je njihov voditelj Bokanyi v službi policije.

V ta namen je tudi sklican za v nedeljo shod in se posl. Kaas ter njegovi pristasi pozivljajo, naj na tem shodu dokažejo, kar so trdili v interpelaciji. Tudi policijski časniškarski urad oporeka trditvam poslanca Kaasa.

Tržaške vesti.

Včerašnji shod pol. društva »Edinost« v Barkovljah je bil tako lep, tako dostojen, da bi se take razprave — kakor je predsednik Mandić radostno vskliknil v svojem zaključnem nagovoru — ne trebal sramovati nobenemu parlamentu. Precej ostro so se križali nazori radi vprašanja kandidate za IV. okraj. In razprava je bila ne-avardno dolga. Ali ni za hip ni polemika prestopila meje najstrožje parlamentariške pristojnosti. S ponosom smo gledali po tej dvorani, polni samih resnih mož, na ta narod, ki nam toliko lepo dozoreva politiški.

Po dolgi razpravi je bil soglasno proglašen kandidat gospod Ivan Gerdol, posestnik na Greti in c. kr. poštar (ficjal. Tudi oni, ki so poprej izražali svoje pomisleke, so potem izjavili, da se hočejo pokoriti disciplini in zložno delovati za našega kandidata. S tem so si sami dali najlepše spričevalo politiške zrelosti in slovenskega redoljublja. Hvala in čast jim!

Pripomniti moremo še, da je zbor soglasno in na demonstrativen način izrazil Riemanjeem svoje simpatije.

Podrobneje poročilo pride seveda.

Dogodki v Riemanjih. Po končanih žalostnih slavnostih na praznik sv. Jožefa so zvonovi v Riemanjih zopet utihnili in od takrat naprej ni bilo več nobene službe božje.

V nedeljo dne 22. t. m. in vse druge dni med tednom je gospod Krančič mševal v Borštu.

Dne 25. t. m., na praznik oznanjenja Matere božje, sta prišla iz Trsta dva latinska

mežnarja, zato je ta dan imel gosp. Krančič sv. mašo v Riemanjih. Domačinov ni šel nikdo blizo.

Dne 23. t. m. sta umrla v Riemanjih 80-letni stari Josip Pregarec in 21-letna deklica Ana Kuret. Ker ste obe družini izstopili iz latinske cerkve, niso hoteli latinskega duhovnika in zato sta imela oba civilni pogreb. Dasi ni bilo o tem nikjer nič znano, prihiteli so v Riemanje mnogi sosedje iz Brega, Trsta in okolice. Računalo se jih je nad tri tisoč ljudi, razun domačinov. Za oba pogreba so bili naročeni domači peveci in godba. Oba pogreba so vodili vaški poglavari, njim na čelu župnik Ivan Berdon. Spored je bil isti kakor na prvem pogrebu, ko so pokopavali mladeniča Mateja Kuret. Na pogrebu so bili vsi prebivalci iz Riemanj in Loga, njim se je pridružila tudi večina nadošlih sosedov. Pretresljiv prizor je bil na pokopališču, ko so vsi pogrebelci — njih več tisoč — klečali in ko je župan Ivan Berdon na glas molil tri Očenaše ob odprtih grobovih. V znamenju sočutja so vsi vrgli grudo slovenske zemlje na moralne žrtve tržaških žalostnih razmer. Gotovo nobeno oko ni bilo suho.

Tako so se torej dosedaj vršili že trije pogrebi. — Devet nekrščenih novorojenih otrok čaka na sv. krst in več parov na poroko. To so odnosi, ki krčijo, kaka pravična vlada medavstrijskimi Slovenci. Vsi, ki so bili v Riemanjih, so odnesli seboj osvedečenje, da mora zmagati ta živavi in vstrajni narod.

Goriški »Soči« velja menda tudi to načelo, da mora vsako točko nas dregniti pod rebra. Če se noče rudi primerna prilika v to, pa mora služiti tudi neprimerna. To je menda manj pri »Soči«. In vse kaže, da je bolezen neozdravljiva.

»Soči« se je menda zdela, da smo se mi že predolgo izogibali vsakemu konfliktu z njo. Zato jej je ravno prav prišla — kakor bi jo za maslo vzeli — vest, da gospod Fran Klemenčič pride baje k »Gorici« za urednika. Mi ne vemo, da-li je kaj in koliko resnice na stvari. In z možko besedo moremo zatr-diti, da niti tega nismo vedeli, da je bil gospod Klemenčič v kakih pogajanjih z goriškimi krogi! Tako sila redki so slučajji, ko sploh prihajamo v osebno dotiko z gospodom Klemenčičem, od kar je ta gospod izstopil iz našega uredništva, a od tedaj je minolo že preko dve leti. Le parkrat se je zgodilo v vsem tem času, da je na osebno prošnjo malo pomagal, ko je bil kdo iz uredništva odsoten. To dejstvo označuje »Sočino« resnicoljubje, ko trdi, da je gospod Klemenčič doslej sourednik »Edinosti«.

»S ča« vsklika potem: »Z njim je vzgojila »Edinost« že drugega urednika »Gorici«!

Ta velik bi bil zloben, ako ne bil toliko grozno — neslan. V prvo nas to čisto nič ne ženira, ako je bil g. Klemenčič nekdanji sourednik »Edinosti«. Saj je bil tudi pokojni gosp. Rok Drfenik! Gospod Klemenčič ima svoje nazore, katere se more odobravati ali pa obsojati, ali novinar je s toliko spretnostjo, da ni v nečast stauu slovenskih novinarjev. Dvoje novinarjev sta si n. pr. lahko dijamentralno nasprotna se svojimi nazori, a vendar moreta biti oba odlčnjaka tega stanu.

»Edinost« da je »vzgojila« poprej g. Fajdiga in sedaj g. Klemenčiča. G. Fajdiga je bil le kakega pol leta urednik pri našem listu in je potem živel še par let v Trstu kakor — nasprotnik »Edinosti«. O gospodu Klemenčiču pa smo že povedali, da je že pred dobrimi dvema leti izstopil iz našega uredništva.

Čitatelj vidi torej, kako ne-lana je opazka o »vzgojevanju« za »Gorico«.

Po »Sočini« analogiji bi mogli čitati »Slov. Narodu«, da vzgaja sotrudnike za — »Slovenca« in za socijaliste!! In »Soča« sama, ni-li tudi ona »vzgajala« ljudi, ki so bili, ali so še, nje — nasprotniki?!

Volilni odbor društva »Associazione Patria« za volilno akcijo v III. razredu sklicuje za soboto dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer shod zaupnikov v lastne prostore, Pozzo biareo 5. V pozivu, ki ga razpošiljajo, pravijo, da so sedanje volitve velikanske važnosti, ker se reakcionarci hočejo polastiti občine. Podpisani so: Costantino Doria, Giacomo Lieberman, Arturo Zanetti, Vittorio Berussi, dott. Cesare Piccoli, Mario Presel.

Svetovančani — pozor! Doznajemo iz zanesljivega vira, da sovražnik naš misli

postaviti si pri vas novo postojanko — novo raznarodovalnico, novo post za vaše otročiče. Doznajemo namreč, da hoče sovražnik otvoriti pri vas še en otroški vrtec in da hoče v ta namen kupiti hišo, kjer ima pevsko društvo »Zvezda« svoj sedež. »Capo-contrada« se že dolgo trudi za nakup rečene hiše.

Rodoljubi pri sv. Ivanu so opozorjeni. Ta namen sovražnika treba preprečiti na vsaki način.

Mal izlet, ki ga je včeraj priredil oddelek pevškega društva »Kolo« k sv. Mariji Magdaleni spodnji, je izpel v popolno zadovoljnost vseh izletnikov in menda tudi v zadovoljnost gosp. Kodriča. Zraven »Kolašev« se je ob tej priliki zbralo no »osmici« vlega narodnjaka Kodriča tudi več njegovih in naših prijateljev.

Pesem je sledila pesmi, vse do 7. ure zvečer — ob kateri uri so se »Kolaši« poslovali od vrlih domačinov in ostalih gostov. Medpotoma so »Kolaši« srečali družbo mladeničev iz sv. M. M. rgornje, ki so kaj glasno pevali po — italijansko!

Mestna družba je te mladeniče počastila z naslovom — »eikorijski«, kar so fantje lepo utaknili v žep!

Žalostno je videti našo mladino v službi lahovov in to še sedaj, ko imamo vse polno narodnih pevskih društev!

Ko je mestna družba pozdravila še našega vlega Gregorja Ziderja, ki ima svojo gostilno nasproti bolnišnice pri sv. M. Megd. zgornji, smo se razšli vsi popolnoma zadovoljni na tem malem, a krasnem izletu, kateremu naj bi sledili še drugi.

»Kolaš«.

Zavarovalnica goveje živine na Opčinah bo imela v nedeljo popoldne po blagoslovu izreden občni zbor po sledečem dnevnem redu:

1. Nagovor predsednika; 2. prememba pravil; 3. razni predlogi in nasveti in 4. vprašanje za podporo društvu.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah bo imelo prihodnjo nedeljo, dne 29. t. m., svoj redni občni zbor v prostorih »Narodnega doma«. Začetek ob 4. uri popoldne. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Posamični predlogi. 5. Volitev novega odbora.

Tatvina. V tovarni vrvi Olivetti in Co muzzi v Škedenji konstatiralo se je pomanjkanje kakih 50 bal konoplje v vrednosti 5000 kron, kar se je neznano policiji. Vsijski komisar Osti naložil je policijskemu agentu Heinau, naj zasleduje krivce. Ta je kmalu dognal, da dva delavca v omenjeni tovarni vsak veče, ko zepuščata tovarno, odnašata pod obleko skrito konopljo, katero prodajata potem nekemu vrvarju v mestu. Agent je hotel tatova zaslediti na činu in jima je v soboto zvečer sledil iz Škedenja do Trsta, kjer je blizu Sv. Jakoba jednega izmed obeh prijel in ga odvel na komisarijat. Tam so ga preiskali in našli pri njem nekoliko kilogramov konoplje. Tat se imenuje Leonard F. in stanuje v ulici Molino a vento.

Naslednjega dne aretirali je isti agent še družega tatu, 57-letnega Ivana R., stanujočega pri Sv. Jakobu. Oba sta bila po zaslišanju odvedena v preiskovalni zapor. Istotako so zaprli tudi vrvarja S. iz ulice Montecchi, kateremu sta tatova baje predajala konopljo.

Samomor. 47-letni mizar Henrik Delnegro iz Vidma, ki je imel svoje stanovanje in delavnico v ulici Molin grande št. 11, se je včeraj popoldne zastupil na svojem stanovanju. Uzrok samomoru je baje neka neozdravljiva boazen, kateri je bil Delnegro podvržen. Predno se je zastupil, priporočil je svojim sinova, katere sta mu pomagala v delavnici, izvršitev nekega čela, svoji ženi pa je rekel, da gre malo v postelj, ker se ne počuti dobro. Ko je došel zdravnik, bil je Delnegro že mrtev.

Poskus samomora. Včeraj se je v veži neke hiše v ulici Alessandro Volta hotela usmrtiti mlada vdova Helena D. in se je z revolverjem ustrelila v prsa. Prereshi so jo v bolnišnici, kjer so zdravniki izjavili, da rana ni smrtna.

Hotel je v Macedonijo. Včeraj zjutraj prijel je policijski človek Schabl na južnem kolodvoru 16 letnega Adolfa R., ki se je po železnici pripeljal semkaj iz Česke, da pojde na pomoč Macedoncem. Mladenič je izpovedal, da je mehanski vsjenec ter da je 160 kron, katere mu je izročil oče, da plača mojstra, hotel porabiti za potovanje v Macedonijo.

Velika tatvina. Neznani tatovi so včeraj na vse zgodaj udrli v zalogo trdke Betteri v ulici Giulia št. 1 in soukrali 3000 K denarja in potrdila o uloženih 10.000 K v tržaško komercialno banko.

Uražbe premišnin. V petek, dne 27. marca ob 10. uri predpoludne so bodo vsle arearbe tuk. o kr. okrajnega sodišča za civilne stvari v šile sledeče družbe premišnin: ulica Canale 5, oprema v zalogi; ulica S. Lazzaro 4, hišna oprava; ulica S. Sebastiano, oprema v zalogi in razno; ulica Acquedotto 48, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplemer ob 7. zjutraj 7,8, ob 2. uri popoldne 15,0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 774,4. — Danes plima ob 4,42 predp. in ob 11,32 pop.; oseka ob 6,13 predpoludne in ob 5,5 popoldne.

Kakor je splošno znano, dajajo Mauthnerjeva semena za repo in klajo velik dobiček. Ravno tako izvrstna in nedosegljiva so Mauthnerjeva semena za zelenjavo in cvetlice.

Vesti iz ostale Primorske.

× Posojilnica v Voloskem imela je v upravnem letu 1902. 1119 zadružnikov. Konec leta 1902 bilo je v posojilnici uloženih 855.538,68 K hranilnih ulog. Rezervni fond je znašal 21.500 K, a deleži 15.565 K. Ta posojilnica je torej v razmerno kratki dobi — šestih let, odkar obstoji — jako lepo napredovala.

× O drugi železnični zvezi s Trstom. Pišejo nam:

Dovolite mi, da zavrnem krivične predhodke, ki jih je enajena »Edinost« v svoji št. 64. posrela iz »Gorice« št. 22, češ, da je zaznamovana postaja Dutovlje-Skopo na omenjeni progi burji izpostavljena, da ista leži na pustem kraju ite. To ni res in zavrnuti moram v obrambo javnih koristi.

Jaz sem bil navzoč v politično-obhodni komisiji in sem imel priliko prepričati se, da je za postajo določen kraj jako lep, tako, da lepšega, pripravnega mesta, tik glavne ceste, v središču okoli ležečih vasi — sploh ne moremo misliti.

Isti dan, to je dne 11. t. m., ko je bila komisija mej Skopim in Dutovljami, je bilo tako tople, da toplejših dni skoraj meseca maja ni pričakovati, med tem ko je bilo v okolici tudi ta dan precej mrzlo in viharno.

Nekateri prizadetih in neprizadetih so komisiji predlagali konvergenčno postajo Dutovlje-Skopo. Vsakdo pa, kdor ima le količkanj pojma o geografiji Krass, mora znati, da je to nemogoče: prvič z ozirom na to, ker Dutovlje leži 318, Skopo 296, a za postajo določen kraj le 285 metrov nad morskovo višino, drugič bi bilo težko izvedljivo in bi stalo ogromnih stroškov, kajti vsa črta od Štanjela do Repentabra bi se morala predelati. A vrhu tega bi to ne bilo le proti javnemu interesu prizadetih občan, kakor Dutovlj, Tomaja, Avberja, Koprive, Skopga, Brji, Gabrovice, Plaskovce in Krajčevsi, marveč tudi — kar je glavno — proti koristi železnice same, ker postaja bi se izvezla iz središča vasi in cest ter potisnila pod hrib, od katerega ni pričakovati nobenega prometa.

Opazovalec.

× Volčji grad. 18. marca. Na moj dopis »Potreba zdravnika v Komnu« oglasil se je v 61 št. »Edinost« g. Ant. Merkel, zdravnik v Komnu.

Ker vseh resnic, o katerih sem poročal, ne more tajiti, slišu neke točke ublažiti, in pravi:

1. Da ni res, da je bil takoj poklican k bolnemu Al. Milaniču, ker v resnici je bil komaj ob 11. in pol uri pred njegovo smrtjo pozvan.

Kdo se ne smeje tej trditvi, ako zna, da je bil Milanič komaj par dni bolan in da je kmalu tudi umrl. Ako so stariši drugi dan po obolstvu pozvali g. M., so gotovo to hitro storili z ozirom na to, da ni bilo slutiti hudega. G. Merkel pa ni prišel takoj po pozvanju k nam, ampak je šel še po obedu, kakor običajno, spat in je šel okoli 4. ure popoldne prišel na Volčji grad. — Njegova dolžnost bi bila, da je šel takoj!

2. G. Merkel pravi, da je spoznal bolezen kakor hudo influenco na možganih. Nam ni rekel tega, ampak po Volčji gradu se je splošno govorilo, da ni mogel še spoznati bolezni, kajti otrok je imel 42 stopinj vročice in v tem slučaju se da bolezen še na kaj drugega obrniti.

3. G. Merkel trdi, da nima 80 let. Iz tega je soditi, da ni rad, da je star. To mu tudi verjamemo. Ker mu pa jaz nisem bil za kratkega boča, mu nočem oporekati; vendar pa sedim, da ni daleč od 80-tih.

4. Glede izpolnjevanja svojega poklica povem le eden najnovejši slučaj. To pa omenjam le zaradi tega, da ne bo g. Merkel mislil, da Volčjegrajeci imamo glavo v žaklju, da ne slišimo in vidimo, kaj se godi —

Pred tedrom je obelel po reči sluga e. kr. davksrije v Komnu. Ob 10. uri zvečer so poslali po g. Merkela. Poslani mož je razbijal več nego pol ure po velikih hišnih vratah; tudi zvonil je, a vse zastonj. Nikdo se ni prikazal, da-si je znano, da pri g. Merkel-u ne zahajajo še ob 10. uri k požitku. Mož je odšel. Soproga bolnikova je poslala drugega fanta klicat g. M., pa vse trkanje in zvonjenje je bilo brezuspešno. — Tako je moral bolnik ostati brez zdravniške pomoči do jutra. Šele v jutro proti 8. uri je došel g. M. k bolniku in je izjavil, da ima bolnik hudo influenco.

5. O ranj. tajniku komenskem govoriti bi bilo skoraj škoda vsake besede.

G. Merkel se opravičuje, da je bil takrat sem bolan na influenco in da ni mogel postreči. — Jaz temu ne oporekam, vendar si uosojam vprašati: kaj bi se pa zgodilo, ako bi g. Merkel vsakikrat, ko bi ga ponoči k bolniku klicali, se izgovarjal, da je bolan? — Recimo, da je slučaj nevaren, kaj naj stori taka družina, videča, da nima zdravniške pomoči? — Mislim, da sem zadosti pojasnil vso stvar, in da je resnica jasna, kakor beli dan, da v Komnu potrebujemo zdravnika, ki bi vsestransko ngajal. Opozarjam pa, da moja dopisa nista pisana iz osebnosti, ker ne gojim nikake mržnje do g. M., ampak jaz hočem le pomagati trpečemu človestvu! —

Vesti iz Kranjske.

* »Društvena godba« v Ljubljani je imela v poredeljek izreden občni zbor, na katerem se je izkazalo, da bi trebalo prav malo podpore, da se ta velepotrebna institucija vzdrži. Godba se je vnovič obrnila do občinskega sveta za podporo. Za sedaj se pobiranje podpornine in udnine nadaljuje v skoro neverjetnem slučaju, da bi se »Društvena godba« morala razdružiti, pripade preostarek v blagajni »Glasbeni Matice«.

Vesti iz Koroške.

+ Mesto Celovec najme posojilo v znesku desetih milijonov kron. Mesto izda po sebnem zadolženju in sicer tekom 10 let.

+ Koroški deželni predsednik vitez Frydenegg je odstopil in sedaj se pretrasa vprašanje, kdo postane njegov naslednik. Imenujeta se dva kandidata: podpredsednik namestništva v Linu, baron Hein, brat kranjskega deželnega predsednika, in ministerjalni svetnik v ministertvu notranjih del, baron Pretis.

Slov. akad. društvo »Ilirija« v Pragi. Na II. rednem obnem zboru od dne 18. t. m. in v I. odboru seji od dne 19. t. m. slovenskega akad. društva »Ilirija« v Pragi je bil izvoljen naslednji odbor: 1. Cand. iur. Egon Staud, predsednik, 2. stud. teh. Vekoslav Smole, podpredsednik, 3. stud. iur. Josip Marn, tajnik, 4. stud. teh. Viljem Kukec, blagajnik, 5. stud. iur. Janko Pretner, kužničar, 6. stud. iur. Julij Pavliček in 7. stud. phil. Pavel Pestotnik, preglednik.

Namestništvo je dovolilo društvu, da se sme odslej obojtelno imenovati akademsko.

Loterijske številke, izrečane dne 24. marca:

Lvov	17	66	18	77	19
Prag	60	71	37	39	53

Prodajalnica obuval Julija Romanelli

CORSO 8.

Velikanski dohod za spomladni čas.

Obuvala za gospode

črna, angleska po gld 3.20, rumena, po gld. 3.50

Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črna ali rumena, angleska po gld. 3.50

nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.90

Naročbe po meri.

Rujavi čevlji za moške ali ženske po gld. 2.50

Brzobjavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 26. (B.) — Zbornica poslancev. — Mej došlimi spisi je interpelacija posl. Bennati-ja in tov. do ministra za nauk in bogočastje radi preosnove učiteljskega v Kopru. Zbornica je izvršila nadomestno volitev členov v nagodbeni odsek ter volitev členov v carinarski odsek. Razpravljala je o raznih imunitetnih stvareh ter je odklonila zahtevanje, da se posl. Basevi izroči sodišču. Zbornica je ršila na to dva mala zakonska načrta.

Minister za železnice, pl. Wittek, je odgovoril na interpelacijo poslancev Schalka in Bergerja glede otvoritve pyrske železnice. Glasom zakona bi se morala ta odklonila leta 1904. izročiti prometu; ali navstale so velike težkoče, ki so zahtevale preuredbo podrobnih projektov, vsled česar je pričakovati otvoritve še le v letu 1905. La del črte Klaus Windischgarten se izroči prometu že leta 1904., ako bo to možno brez pretiranega foreiranja in občutnega podražanja del.

Dogodki v Macedoniji.

CARIGRAD 25. (B.) Glasom poročil iz Soluna, Skoplja in Monastira je došel tjakaj reglement za službo otomanske banke tamkaj in so že začela pripravljajna dela za izvedenje. Istotako je zapričeto izvedenje od generalnega inšpektorja Hilmi paše izdelanega pravilnika za poljske čuvaje v teh treh vilajetih. — Glasom tega pravilnika morejo kmečke občine, kakor je že njihova vera in naradnost, same voliti svoje poljske čuvaje, dočim bo posebna komisija nadzirala volitev.

Dogodki v Venezueli.

CARACAS 25. (B.) V poslanici do kongresa izjavlja predsednik Castro, da je mislil, da je njegov odstop potreben v interesu miru republike; nklanja pa se pred žljjo kongresa in obirži predsedništvo. Vnovič se podreja dolžnosti, ali le za tako dolgo, dokler ne bo narodu dan mir in bo vspostavljen red v deželi.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcij lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)

vpisane zadruge z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, moderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšano oplaščeno se plačilo.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslopuje in premičnine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obšokoristne namene.

Potrtim sreem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubi brat, oziroma svak

Henrik Cronnest
posestnik pri sv. Ivanu

včeraj po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo jutri, v petek dne 27. t. m. ob 3 1/2 uri popoldne iz hiše žalosti ulica S. Cilino šte. 165.

Žalujejo:

Aleksandra omožena Kamuščič; Miloš Kamuščič, svak; Emilija Cronnest, svakinja; Renat in Emil, unuki.

Službo občinske babice

Razpisuje podpisano županstvo proti letni plači K 120, s katero je združen tudi postranski zaslužek. Ponudbe z dokazi vsposobljenosti je predložiti podpisanemu do dne 10. aprila 1903.

Županstvo občine Jelšane,
dne 20. marca 1903.

Valenčič,
župan.

JAKOB BAMBIČ
- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinerega. Najfinere testenine po jako nizkih cenah ter moka, žita, ovska in otrobi. Razpošilja naročen blago tudi na deželo na debelo in drobno. Cenike razpošilja franco.

Zahtevajte

bogato ilustrovani cenik petičnega blaga od gumija ki obsega jako zanimive novosti ter se pošilja gratis in franco.

Gummiwaaren Etablissement J. Schwarzmandel
L. DUNAJ, Rothenburgstrasse 16.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriška Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS
centralno ravnateljstvo na Dunaju
L. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2.000.000 K ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstni kombinaciji in pri nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega pregleda, izplačevši v slučaju ženske ali preboda v vojaške zavarovani znesek prot. malemu oplaščilo pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso tš. 7. Telefon 469.

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.
Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov, kvadratov, kolirjev, Loo, pisalnic, misalov, brevirjev, ritualov, diurov in neštivilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipev v vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem karionu, prioročljivih po-ebov za vlažne cerkve.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, poton, vence, krize in svetilj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogoslužju, izvršijo se vezanja (reami) najfinere za za-tave, peregijala idr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z oplaščilo sprejemanjem

Anton J. Vogrič.

Rudolf Aleks. Varbinek
zaloga glasovirjev
najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2 II. nadstropje
(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene.

Prodajalnica ur
F. Haslinger
zapriječena izsedence in urar v. k. priv. južne železnice

Via delle Poste (Palača Galatti)
nasproti šte. 12.

Velik izbor ur vseh vrst. Popravlja se izvrši v katerikoli množini in katesehodi vrste, kakor kronometri itd. z vso natančnostjo in točnostjo na jamstvo.

Brezkonkurenčne cene.

!! Lepota !!
! Pomlajenost !

Kdor! trpi na spuščanju na obrazu, prišu, zakolnih črvih, rudečem nosu, grčasti, zaspokani ali nečisti koži, na luskah, odpadanju lasij, naj pošlje svoj naslov na

M. FEITH Dunaj VI.
Mariahilferstrasse 45.

Vsak vdobi brezplačno »Migljaji za negovanje lepote« kakor tudi poskušajo izvršnega kosmetika proti pošiljati 30 stotink v znakah za poštnine in troške.

Gustav Bonazza
v Trstu, Piazza Barriera vecchia,
(vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapečarij.

- Popolno opremljene sobe. -

Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franco na kolodvor ali brod v Trstu.

Prodajalnica rokovic in kravat.
A. HUBMAN
TRST Corso št. 19. TRST.

Rokovice glaci, pive vrste za gospe, 2 gumba po gl 1.10
3 gumba po gl 1.20

Rokovice iz švedske ali bele kože za pravi, 3 gumba po gl 1.20

Rokovice ravno take, za deklice, 2 gumba po gl 1.80

Rokovice iz penarejene kože, 3 gumba po gl 1.50

Rokovice glaci za gospe (angl. vrste) po gl 1.30 do 1.40

Rokovice pristne angeže po gl 1.80

Rokovice z častnik - gl 1.10, podčastnike 70 novč.

Izbor kravat najnovejše mode.

„Ciprija Parizien“ prah za gospe trdke Kiehlhauser v Gradcu po 10 novč. zavitek.

Pranje in popravilje rokavic v 24 urah.

NB. Rokovice se poskušajo ter sprejemajo naročila po meri.

FILIJALKA
k. pr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

Vrednostnih papirjih na	V napoleonah na
1-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 %
30 - - - - - 3 1/4 %	3-mesečni - 2 1/2 %
30 - - - - - 3 1/4 %	6 - - - - - 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne taksi krepst z dnem 24. junija, 28. junija in odnosa 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.
vredn. papirjih 2 % na vsako svoto. V napoleonah brez obresti.

Nakaznice
na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvo, Tropiv Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibirj, Inomostu, Orovec, Ljubljano, Linc, Olomou, Reichenberg, Saaz in So'nograd, brez troškov.

Kapnja in prodaja
bitku 1 % provizije.

Predujmi.
Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih - provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerikoli mesto.

Vložki v pohranu.
na blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlato, srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pglu.

Gulielmo Brod & C.º
poznana trdka s

POHIŠTVOM
najelegantnejše vrste
ZAJAMČENE KAKOVOSTI
po najnižjih cenah
Via S. Giovanni št. 14
vogal Piazza S. Giovanni.
KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

TOVARNA POHIŠTVA
IGNACIJ KRON
dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

TRST

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.
Novi ceniki, izvršni narisi, načrti za sobe na zahtevanje — brezplačno —

Mladenice se 7-letno prakso v manufakturi brauži išče službo tudi kot mašiner, agent ali iztiriljevalec. Naslov povč uprava „Edinosi“.

Na milijone dam

rabi „Feeolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako je „Feeolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobe takoj aristokratsko finost in obliko z rabi „Feeolina“. „Feeolin“ je angleško mlo sestavljeno iz 42 zlatih in svežih čišč. Jamčimo, da se s porabo „Feeolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rudečice na nosu itd. „Feeolin“ je najboljšo sredstvo za očiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glavi. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo čiščenje vzdrževanje in olepšanje lasij, zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glavi. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo za za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feeolin“ ne imel popolnega uspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poštnina za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38. I. nadst.

Zaloga v Trstu: L. Nagelschmid, zaloga in prodaja na drobno pri Ett. Zernitz ul. Stadton 2. Jos. Zigon ul. Caserma S. Agenzia Zullin, Corso 21. Ivan Angeli, ulica Canale 5, Ivan Chiti, ul. S. Sebast., Mat. Maichin in A. Peruta ul. Geppa 14 II.

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu
zavaruje
proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezervi društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gl. 4.000.000
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326.346-93
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.432.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000
Rezerva zavarovanja proti premijnju u kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premijnju kurzov, bilanca (B)	243.331-8
Rezerva specijalnih dobičkov zavarovanja na življenje	500.000
Občna rezerva dobičkov	1.187.164-85

Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši)

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje
izdane vrednostne papirje in vnočuje zapale kupone.

Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu
(Dalmacija)
Denarne vloge vsprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.